

Μνήμων

Τόμ. 2 (1972)

Τ Ο Μ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ

ΜΝΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ : 'Η συγγένεια Μακεδονικής και Μικηναϊκής διαλέκτου • ΑΝΝΑΣ ΡΑΜΟΥ - ΧΑΨΙΑΔΗ : Οί 'Ικέται παρά τοις αρχαίοις 'Ελλησι • ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ : 'Η πολιτική και διπλωματική παρουσία του Κ. Ζωγράφου στον 'Αγώνα (1821 - 1827) • ΟΔΓΑΣ ΠΑΛΑΓΓΙΑ : Δυό νεο - αττικά ήμμεργα στο 'Εθνικό Μουσείο • ΕΛΕΝΗΣ ΓΑΡΔΙΚΑ : 'Η ίδρυση του ἑλληνικού προξενείου τῆς Μάλτας (1827) • ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ : Τά τσιφλίκια του Βελή πασά υιοῦ του 'Αλή πασά • ΑΝΝΑΣ ΡΑΜΟΥ - ΧΑΨΙΑΔΗ : Πολιτειακαί μεταβολαί των Ροδίων από 404 - 351 π.Χ. • ΕΙΡΗΝΗΣ Ν. ΠΑΡΔΑΛΗ : Δύο Ναυτικά 'Ημερολόγια του 'Αγθνος • ΧΡΗΣΤΟΥ Κ. ΛΟΥΚΟΥ : 'Η περιοδεία του 'Ανδρέα Μεταξά στην Πελοπόννησο (1830) • ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΕΤΑΛΑ : 'Αξιωματοῦχοι στην αὐλή του 'Αλή πασά • ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΑΤΗΦΟΡΗ : 'Ενέργειαι του 'Ιωάννου Φιλήμονος γιά τήν έκδοση φιλοκαποδιστριακής ἔφημερίδας. • ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ : Τοπωνυμικαί διασαφήσεις.

Α Β Η Ν Α Ι 1 9 7 2

ΔΥΟ ΝΑΥΤΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΕΙΡΗΝΗ Ν. ΠΑΡΔΑΛΗ

doi: [10.12681/mnimon.149](https://doi.org/10.12681/mnimon.149)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΠΑΡΔΑΛΗ Ε. Ν. (1972). ΔΥΟ ΝΑΥΤΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ. *Μνήμων*, 2, 169–186.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.149>

ΔΥΟ ΝΑΥΤΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἄναδιφῶντες εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ἔγγραφα ἔχοντα σχέ-
σιν πρὸς τὸν κατὰ θάλασσαν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον διεξῆγον κατὰ τὴν Ἑλλη-
νικὴν Ἐπανάστασιν αἱ δύο ναυτικαὶ νῆσοι Ὑδρα καὶ Σπέτσαι, εὑρομεν δύο
ἀποσπάσματα ἡμερολογίων, τὰ ὁποῖα ἐκίνησαν ἀμέσως τὸ ἐνδιαφέρον
μας.

Τὰ ἡμερολόγια ταῦτα, τὰ ὁποῖα παραθέτομεν κατωτέρω εἰς τὴν ἀπο-
σπασματικὴν τὴν μορφήν, ἀφοροῦν εἰς τὰς κινήσεις δύο ἑλληνικῶν πλοίων,
τοῦ πρώτου μὲν καλουμένου «Ἀχιλλεὺς» μὲ κυβερνήτην τὸν Σπετσιώτην
Ἀθανάσιον Πάνου, ἀνήκοντα προφανῶς εἰς τὴν γνωστὴν σπετσιωτικὴν
οἰκογένειαν, τοῦ δευτέρου δὲ «Καλλιόπη» μὲ κυβερνήτην τὸν Ὑδραῖον
καταδρομέα Δημήτριον Καραγκίκαν.

Ἀμφότερα τὰ σκάφη εἶχον ὡς σκοπὸν τὴν ἄσκησιν νηοψίας (βί-
ζιτας) ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν περίπλου τῶν συναντωμένων ἐμπορικῶν πλοίων
διὰ νὰ ἐξακριβώσουν, ἐὰν ταῦτα ὑπὸ ξένην σημαίαν μετέφερον λαθραῖον
ἐμπόρευμα προοριζόμενον διὰ τὸν ἐχθρόν.

Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν ἡμερολογίων παρέχεται μία ἐνδεικτικὴ εἰ-
κὼν τῆς δράσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἑλληνικῶν σκαφῶν εἰς τὸ Αἰγαῖον
καὶ τοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον διεδραμάτισαν τὰ χαρακτηριζόμενα ὡς καταδρο-
μικὰ πλοῖα.

Τὰ καταδρομικὰ πλοῖα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προερχόμενα ἐκ τῶν δύο
σπουδαιότερων νήσων, τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Σπετσῶν, ἦσαν ἐφωδιασμένα
μὲ ρύσια γράμματα, ἥτοι διπλώματα καταδρομῆς¹, τὰ ὁποῖα ἐλάμ-
βανον παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Τοιουτοτρόπως, ἡ Κυβέρνησις ἀφ'
ἐνὸς ἐνίσχυε τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον διὰ τῆς κατακρατήσεως τοῦ ποσοῦ
τῶν 15 ταλλήρων, τὸ ὁποῖον κατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ αἰτουῦντος τὴν ἄδειαν
καταδρομῆς καὶ τοῦ 25% δικαίωματος ἐπὶ τῶν λειῶν², ἀφ' ἐτέρου δὲ ἡδραί-
ωνε τὴν πολιτικὴν τῆς θέσιν ἐναντι τῶν ἀντιπάλων τῆς, ἔχουσα τὰς ναυτι-

1. Ἀρχεῖον τῆς Κοινοῦτητος Ὑδρας, 1738 - 1832, δημοσιεύ-
μενον ὑπὸ Ἀντ. Λιγνοῦ, τ. IB', ἐν Πειραιεῖ, 1930, σ. 344.

2. Δέσπ. Κατηφόρη, Ἡ δίωξις τῆς πειρατείας καὶ τὸ Θαλάσιον
Δικαστήριον κατὰ τὴν πρώτην Καποδιστριακὴν περίοδον, Ἀθῆναι, 1970, σ. 7
(διατριβὴ ὑπὸ ἐκδόσιν).

κὰς δυνάμεις παρὰ τὸ πλευρόν της. Ἐπίσης διὰ τῶν ἀδειῶν καταδρομῆς ἐδίδετο ἡ δυνατότης εἰς ἀνέργους ναυτικούς νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς οικονομικῆς των ἐνδείας καὶ νὰ ἐξεύρουν ἐν μέσον βιοπορισμοῦ τόσον δι' ἑαυτοὺς ὅσον καὶ διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των.

Οἱ Ἕλληνες καταδρομεῖς κύριον στόχον των εἶχον τὰ τουρκικὰ πλοῖα καὶ πληρώματα, προβαίνοντες εἰς ἀντίποινα τῶν ὄσων ὑφίστατο τὸ Γένος ὑπὸ τοῦ προαιωνίου ἐχθροῦ του. Ἐπομένως δὲν ἦτο μόνον ἡ ἐπιθυμία τοῦ κέρδους, ἀλλὰ καὶ λόγοι πατριωτικοί, οἱ ὅποιοι συνέτεινον εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀποστολῆς των. Ὁ Γάλλος Jurien de la Gravière περιγράφει μὲ μελανὰ χρώματα τὴν δρᾶσιν σπετσιωτικῶν πολεμικῶν πλοίων εἰς τὴν Σάμον, τὰ ὅποια ἐφέροντο ὠμότατα εἰς τὰ συλλαμβανόμενα τουρκικὰ πλοῖα³. Ἐκεῖνα ὅμως τὰ σκάφη, τὰ ὅποια ἐπέσυρον κατ' ἐξοχὴν τὴν μῆνιν των, ἦσαν τὰ αὐστριακὰ, τῶν ὁποίων ἡ χώρα μὴ ἔχουσα ἀναγνωρίσει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐμπολέμου εἰς τὴν Ἑλλάδα λόγῳ τῶν φιλικῶν της διαθέσεων πρὸς τὴν Τουρκίαν, περιέφερον ἀλαζονικῶς τὴν σημαίαν των εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον καὶ δὴ εἰς τὸ Αἰγαῖον, διεξάγοντα ἐπισήμως μὲν τὸ διαμετακομιστικόν των ἐμπόριον, ἐνισχύοντα ὅμως συγχρόνως τὴν θέσιν τῶν Τούρκων εἰς περιόδους ἀποκλεισμοῦ διὰ τῆς μεταφορᾶς λαθραίου ἐμπορεύματος μὲ τὴν ἐπίδειξιν πλαστῶν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων. Καὶ ἠναγκάσθη μὲν ἡ Διοίκησις τῆ προτροπῆ τοῦ Αὐστριακοῦ ναυάρχου νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας ναυτικούς νὰ ἀφήνουν ἀλώβητα τὰ αὐστριακὰ πλοῖα⁴, πλὴν ὅμως ἡ περιστολὴ τῆς δράσεώς των ὑπῆρξε προσωρινή.

Τὰ καταδρομικὰ πλοῖα προσέβαλλον κυρίως τὰ ἐμπορικὰ σκάφη, ἀποφεύγοντα ἐπιμελῶς πᾶσαν σύγκρουσιν πρὸς πολεμικά. Ἀρχικῶς αἱ προσβολαὶ των ἐγίνοντο κατὰ μεμονωμένων πλοίων, βραδύτερον ὅμως ἐπετίθεντο καὶ ὅταν ἔβλεπον αὐτὰ συνοδευόμενα ὑπὸ ἄλλων. Ἡ κατασχομένη λεία ὠνομάζετο «νόμιμος λεία» (bona presa) καὶ μετεφέρετο εἰς τὴν ἔδραν τῆς Διοικήσεως, ἐνθα ἐλάμβανε χώραν ἡ ἀνάλογος διανομὴ της. Τῷ 1825 συνεστήθη ἐν Ναυπλίῳ ἡ πενταμελὴς «Ἐπιτροπὴ Θαλασσίου Κριτηρίου», τῆς ὁποίας ἔργον ἦτο ἡ ἐν πνεύματι δικαιοσύνης ἐξέτασις περιπτώσεων συλλαμβανομένων πλοίων καὶ ἡ διαπίστωσις τῆς μὴ παραβιάσεως τῆς οὐδετερότητός των.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὴν κατηγορίαν τῶν καταδρομέων ὑπῆρχε καὶ ἡ κατηγορία τῶν πειρατῶν, ἀνδρῶν ναυτικῶν ἐπίσης ἢ στρατιωτικῶν, στερουμένων κατὰ κανόνα ἐπισήμου διπλώματος καταδρομῆς, οἱ

3. Jurien de la Gravière, La Station du Levant, t. 1-2, Paris, 1876, ἑλλην. μετάφρασις Κωνστ. Ράδου, ἐν Ἀθήναις, 1894, σ. 72.

4. Ἀρχεῖον τῆς Κοινοῦ τῆς Ὑδρας, 1738-1832, δημοσιευόμενον ὑπὸ Ἀντ. Λιγνοῦ, τ. Ι', ἐν Πειραιεῖ, 1928, σ. 539.

οποῖοι ἀνήγαγον τὴν πειρατεῖαν εἰς κατ' ἑξοχὴν προσοδοφόρον ἐπιχειρήσιν. Οὗτοι εἶχον τὰ ὄρμητήριά των εἰς τὴν Μάνην, τὰς Βορείους Σποράδας (Σκόπελον, Σκίαθον, Σκῦρον), τὴν Γραμβοῦσαν, ὄχυρὰν νησίδα τῆς Κρήτης καὶ τὰς ἀγόνους νήσους τοῦ Νοτίου Αἰγαίου, πολλακίς δὲ ἐπεξέτεινον τὰς ἐπιχειρήσεις των μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἡ Μήλος, ἡ ὁποία ἀπετέλει καὶ ἔδραν Γάλλου Προξένου, ἦτο δὲ κέντρον εὐρωπαϊκοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου, ὑπέστη τὰ πάνδεινα ἀπὸ αὐτοῦ, ὁ δὲ ναύαρχος Δεριγνύ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1825 ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Γαλλικῆς Ναυτικῆς Μοίρας (Station du Levant) εἰς τὸ Αἶγαῖον, κατέβαλε πᾶν μέσον διὰ τὴν ματαιώσιν τῶν πειρατικῶν βιαιοπραγιῶν καὶ προσέφερε πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν εἰς τὰ κακοποιούμενα πληρώματα καὶ σκάφη, ὡς καὶ εἰς τοὺς πληθυσμοὺς ἄλλων νήσων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὡσαύτως θύματα τοῦ πειρατικοῦ μένου. Ἐχρειάσθη ὅμως νὰ κατέλθῃ ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἐκλείψῃ ὀριστικῶς ἡ κοινωνικὴ αὕτη πληγὴ⁵ καὶ ὁμοῦ μετὰ τῆς γαλήνης νὰ ἀνακτήσῃ τὸ Ἔθνος τὴν ἐκτίμησιν τῶν Ξένων Δυνάμεων, τῶν ὁποίων ὁ φιλελληνισμὸς εἶχε βαρέως κλονισθῆ.

Εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν κατωτέρω ἡμερολογίων κατεβλήθη φροντίς, ὅπως ἀποκατασταθῆ ἡ στίξις καὶ ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου, διτηρήθησαν ὅμως τὰ τοπωνύμια ὡς καὶ ἄλλοι γλωσσικοὶ τύποι κατὰ τὴν φωνητικὴν τῆς ἐποχῆς.

5. Βλ. Ἰ. Λαζαροπούλου, Τὸ Πολεμικὸν Ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀνεξαρτησίας μέχρι βασιλείας Ὀθωνος, ἔκδοσις «Ναυτικῆς Ἐπιθεωρήσεως», 1936, σ. 219 - 223. Jurien de la Gravière, La Station du Levant, t. 1 - 2, Paris, 1876, ἑλλην. μετάφρασις Κωνστ. Ράδου, ἐν Ἀθήναις, 1896, σ. 292, 299. Correspondance du Comte Capodistrias, éd. E. A. Bétant, t. 1-4, Genève, 1839, ἑλλην. μετάφρασις Μ. Σχινᾶ, τόμ. Α', Ἀθήνησιν, 1841, σ. 297, 325, 343, 347, 369-370, τόμ. Β', Ἀθήνησιν, 1841, σ. 3. Ἱ. Ἀρχεῖον τῆς Κοινοῦτητος Ὑδρας, 1738 - 1832, δημοσιευόμενον ὑπὸ Ἀντ. Λιγνοῦ, τόμ. ΙΔ', ἐν Πειραιεῖ, 1930, σ. 89-90. Ἀπ. Κ. Ἀλεξάνδρη, Ἀἰ ναυτικαὶ ἐπιχειρήσεις τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος 1821-29, ἔκδοσις «Ν. Ἐπιθεωρήσεως», 1930, σ. 150 - 153. Τρυφ. Π. Κωνσταντινίδου, Καράβια, καπετάνιοι καὶ συντροφοναῦται, 1800 - 1830, ἔκδοσις Ἱστορικῆς Ὑπηρεσίας Β. Ν., Ἀθήναι, 1954, σ. 540 - 542.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Α'.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΟΙΟΥ «ΑΧΙΛΛΕΥΣ»

(Γ.Α.Κ., Θαλάσ. Δικαστ., φάκ. 5, ἀρ. 78)

Τῆ 17 Μαρτίου 1826.

Τζιορνάλε ¹ τοῦ ἑλληνικοῦ πλοίου ὀνομαζομένου «Ἀχιλλεύς» διοικουμένου παρὰ τοῦ καπετὰν Ἀθανάση Πάνου νὰ περιφέρεται εἰς τὸ κοῦρσοσ ² διὰ πολιορκίαν τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόρφου, τὸ ὁποῖον ἐκπλέει ἀπὸ Σπέντζες ³. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆ 17 τοῦ τρέχοντος, ἡ ὥρα δέκα τῆς ἡμέροσ, ἐπεριφερόμεθα ἔξω τῆς Σπετζοπούλας με ἄνεμον πονέντες γαρμπή· εἶχαμεν πλώρην πουνέντε κάρτα ⁴ γαρμπή βαστώντας ὀλίγα πανία. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ἐδέσαμεν ντριτζαρόλια ⁵ διὰ τὸν σφοδρὸν ἄνεμον. Ξημερωθέντες εἰς τὰς 18 τοῦ τρέχοντος ἔξω τῆς Καῦμένης ⁶ πρὸς ὄστρια ⁷ μίλια 8, ἡ ὥρα 2 τῆς ἡμέροσ, ἀξήσαμεν πανία βαστώντας πλώρη σορόκο ⁸ κάρτα ὄστρια. Ἀρμενίζοντας 4 ὥρες, παίρνοντας τὸ καράβι μίλια 10 ἔως 11 τὴν ὥραν, εἶδον μακρόθεν ἓνα πλοῖον κατεβαίνοντας ἀπὸ πουνέντες γαρμπή ποδισμένον ⁹ καὶ ἐτραβοῦσεν διὰ τὴν Μῆλον. Ἐγὼ μὴν μπουρλιάροντας ¹⁰ τὰ πανία καὶ στέκοντας στραβέρσο ¹¹ ἡ ὥρα 4¹/₂ τῆς ἡμέροσ, καὶ ὑψώνοντας τὴν σημαίαν τὴν ἑλληνικὴν, τὸν ἐκιαμάρησα ¹², καὶ αὐτὸς δὲ ὑψωσε τὴν σημαίαν τὴν αὐστριακὴν καὶ ἐπλησίασε κοντὰ μου. Τὸν ἐρώτησα πόθεν ἔρχεται καὶ με ἀπεκρίθη ὅτι ἦρχετο ἀπὸ Κύπρον καὶ ὑπάγει διὰ Τριέστι ¹³. Τὸν ἐρωτῶ τί πρᾶγμα ἔχει μέσα καὶ με ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔχει τίποτις. Ἐγὼ βλέποντας τὸ πλοῖον αὐτὸ φορτωμένο, ἐμπῆκα εἰς ὑποσίαν καὶ ἐπῆγα σότα βέντου ¹⁴ καὶ τὸν ἐξαναρωτῶ λέγοντάς του τί πρᾶγμα ἔχει μέσα, καὶ αὐτὸς ἐκ δευτέρου με ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔχει τίποτις εἰμὴ σαβούρα. Καὶ μὴν ἡμπορῶντας ἀπὸ τὸν σφοδρὸν ἄνεμον νὰ ρίξω τὴν βάρκα μου νὰ πάγω ἐπάνω νὰ κάμω τὴν πρέπουσαν βίζιταν ¹⁵, τοῦ εἶπα νὰ με ἀκολουθήση νὰ πᾶμε εἰς τὴν Κίμηλο ¹⁶ διὰ νὰ τὸν βιζιτάρω. Καὶ με ἀπεκρίθη ὅτι θέλει με ἀκολουθήσει καὶ ἀμέσως ἐκινήσαμεν βάζοντας πλώρη γρέγο ¹⁷ κάρτα λεβάντε ¹⁸ ἀρμενίζοντας πρίμα, ἀφήνοντας τὸ ἰδικόν μας καράβι χωρὶς πανιά διὰ νὰ φθάση τὸ αὐστριακὸν πλοῖον με τὸ νὰ ἔμεινεν πολλὰ ὀπίσω. Περιμένοντάς το νὰ ἐξακολουθήση διὰ Κίμηλον μαζί μας καὶ πλησιάζοντας ἄντικρυ τῆς Μῆλου ἡ ὥρα 6¹/₂ τῆς ἡμέροσ, ἀντὶς νὰ τραβήξῃ μαζί μας διὰ τὴν Κίμηλον, ἐτραβοῦσε διὰ τὴν Μῆλον. Ἐμεῖς, βλέποντας τὸ

κίνημά του, τοῦ ὑψώσαμε τὴν σημαίαν μας μαϊνάροντας¹⁹ καὶ ἰσάροντας, κάμνοντάς του σενιάλα νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸς δὲν ἔδιδεν ἀκρόασιν, ἀλλὰ ἔτραβοῦσεν τὸν ἴδιον δρόμον τῆς Μήλου καὶ εἰς τὰς 7 ὥρας ὄρντζάραμεν²⁰ καὶ τοῦ ἔτραβήξαμεν ἓνα κανόνι. Καὶ τραβίζοντάς του τὸ κανόνι, ἀμέσως ἐπόδεσεν προουλιάροντας τὸν τρίγκο²¹ καὶ μπόμη²², ἀφήνοντάς το μὲ τὶς δύο γάμπιες.²³ Ἡμεῖς στέκοντας δίχως πανιὰ στραβέρσο περιμένοντάς το, μετὰ μισὴν ὥραν ἔφθασεν, τὸ ὁποῖον ὠνειδίσαμεν διὰ ποῖον λόγον νὰ μὴν σταθῇ εἰς τὸν λόγον του καὶ νὰ μᾶς ἐξακολουθήσῃ, καθὼς ἐμείναμεν σύμφωνοι. Καὶ οὕτως εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἔφθάσαμεν εἰς τὸ πόρτον²⁴ τῆς Κίμηλος. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἔρριξα τὴν βάρκαν μου καὶ ἐπῆγα ἐπάνω εἰς τὸ καράβι ἐρωτῶντας τον τί ἔχει φορτωμένα καὶ αὐτὸς μὲ λέγει ὅτι ἔχει διάφορες πραγματεῖες. Τὸν λέγω ἀπὸ ποίους εἶναι φορτωμένον καὶ μὲ ἀπεκρίθη ὅτι εἶναι ἀπὸ διαφόρους πραγματευτάδες φορτωμένον καθὼς τὸ ἔχει ραπόρτον²⁵. Τὸν ἀπεκρίθηκα: — «Πρόσεξε καλὰ νὰ μοῦ εἰπῆς ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μοῦ φερθῆς καθὼς σὲ ἐρώτησα εἰς τὴν ἀρχὴν τί ἔχεις φορτωμένα καὶ μὲ εἶπες, τίποτε εἰμὴ σαβούρα, καὶ τώρα εὐρίσκω τόσον πρᾶγμα φορτωμένον, καθὼς ὁποῦ σὲ εἶπα ἐν ταυτῷ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς τὸν δρόμον τῆς Κίμηλου νὰ πᾶμεν διὰ νὰ σὲ βιζιτάρω καὶ εἰς τοῦτο ἐπαράκουσες ἀθετῶντας τὰς ὑποσχέσεις σου καὶ ἔτραβοῦσες διὰ τὴν Μήλον ἀντὶς τῆς Κίμηλου προφασίζοντάς μου ὅτι δὲν ἤξευρες τὸ πόρτον τῆς Κίμηλου, ἐνῶ ἤμουν ἐγὼ ὁ ὁδηγός σου». Ὁ ὁποῖος μὲ ἀπεκρίθη: — «Ἀπεδῶ καὶ ὀμπρός, ἐὰν ἤθελες μὲ εὐρεῖ ψεύτη εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις ὅπου θέλεις μοῦ κάμεις, ὁμοίως καὶ εἰς τὸ ραπόρτον ὁποῦ θέλει σὲ δώσω, τότε βέβαια θέλει εἶμαι ὑπεύθυνος καὶ τὸ ὅσον πρᾶγμα ἔχω μέσα, τότε θέλεις τὸ νομίζεις οἰκονομικόν²⁶». Ἐρωτᾷ(;) ²⁷ τὸ ραπόρτον: — «Πόθεν ἔρχεσαι;» — «Εἰς ἀπόκρισιν, ἔρχεται ἀπὸ Κύπρον». — «Τί ἔχεις μέσα φορτωμένα;» — «Διάφορες πραγματεῖες». — «Πῶς ὀνομάζεται τὸ καράβι σου;» — «Κένταυρο». — «Τὸ ὄνομα τοῦ καπετάνιου;» — «Καπετὰν Μάρκο Σκαλιαρίνη μὲ σημαίαν ἀουστριακὴν». — «Πόθεν ἐφόρτωσες;» — «Εἰς Σκάλα καὶ Λεμεσό». — «Ποῖος ὁ πραγματευτὴς τοῦ κάρικου;» ²⁸ — «Εἰς ἀπόκρισιν, 13 πραγματευταὶ ἀπὸ Σκάλαν καὶ 4 ἀπὸ Λεμεσό». — «Τί ἄνθρωποι;» — «Ἐγκλέξοι καὶ Ἀουστριακοὶ καὶ κάθε πραγματευτὴς ἔχει τὴν πόλιτζάν του» ²⁹. — «Πόθεν εἶναι ὅλα σου τὰ γράμματα; ³⁰ Νὰ μὲ τὰ φέρης ὁμοῦ καὶ τὶς πόλιτζες ντὲ κάρικου.». Καὶ μὲ ἐπαράδωσε τὰ γράμματα, ὁμοῦ καὶ 17 πόλιτζες ντὲ κάρικου. — «Πόσες ἡμέρες ἐλείπεις ἀπὸ Κύπρον;» — «Εἰς ἀπόκρισιν, ἀπὸ Σκάλα 40 ἡμέρες καὶ ἀπὸ Λεμεσό 10». Τοῦ εἶπα «νὰ μὴν εἶναι τὸ πρᾶγμα τούρκικον, πρόσεξε καλὰ» καὶ μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι τούρκικον, ἀλλὰ φράγκικον. — «Νὰ μὴν ἔχῃς γράμματα κρυμμένα ὅτι αὐριον θὰ σοῦ κάμω τὴν βίζιταν» καὶ μὲ εἶπε ὅτι δὲν ἔχει ἄλλα γράμματα. Τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι «ἀπόψε θὰ ἀφήσω 7 ἀνθρώπους μου μέσα εἰς τὸ καράβι σου

καὶ αὔριον θὰ σοῦ κάμω τὴν βίζιταν». Καὶ τὸ πρωῖ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπῆγα μέσα μὲ ἄλλους τρεῖς ἀνθρώπους μου καὶ ἀφοῦ τὸν καλημέρισα, τὸν ἐξαναρώτησα διὰ τὸ πρᾶγμα καὶ γράμματα καὶ μὲ ἀπεκρίθη τὰ ἴδια ὡς ἄνω. Ἄρχισα νὰ τοῦ κάμω τὴν βίζιταν ἐβγάζοντας ὄλα τὰ πράγματα ἀπὸ μπαλαοῦρο³¹ καὶ ντζεπχανέ³². Μετὰ δύο ὥρας ἐσπάσαμε ἓνα σανίδι ἀπὸ τζεπχανέ καὶ εὔρομεν ἓναν πλίκον³³ γράμματα ρωμέϊκα ἔχοντας ὄνόματα τουρκικὰ γραμμένα. Εὐρίσκοντας αὐτὸν τὸν πλίκον εἶπα τοῦ καπετάνιου διὰ ποῖον λόγον νὰ τὰ κρύψη καὶ ἔμεινεν ἀναπολόγητος χωρὶς νᾶχη λόγον νὰ μὲ ἀποκριθῆ καὶ μὲ τὸ λόγο μὲ ἀποκρίνεται ὅτι φοβούμενος τοὺς Τούρκους τὰ ἔκρυψε. Τοῦ ἀπεκρίθηκα: — «Τί χρεία ἦταν νὰ τὰ κρύψης ἀπὸ Τούρκους, ἐνῶ ἔχουν τουρκικὰ ὄνόματα τὰ αὐτὰ γράμματα καὶ τέλος πάντων εἰς ὅσας ὑποσχέσεις μὲ ἔδωσες, καθὼς τὰ γαρλῆνια³⁴ σκοινιὰ καὶ ροῦχα οὐζανο³⁵ καὶ γρούπους³⁶ δύο χωρὶς γράμματα καὶ τὸν ρατζεβετόρον³⁷, αὐτὰ ὄλα μὲ παρακινοῦν νὰ σὲ πάγω εἰς τὴν Διοίκησίν μας». Ὅθεν εἰς τὰς 6 ὥρας τῆς ἡμέρας, εἰς τὰς 19 τοῦ τρέχοντος, ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ Κίμηλον καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὰς 21 εἰς Πόρτο Χέλι καὶ ἐκεῖ τὴν ἄλλην ἡμέραν, εἰς τὰς 22, τοῦ ἔκαμα καὶ δευτέραν βίζιταν ἐβγάζοντας μερικὰ βαρέλια κρασί, ἀνοίγοντας καὶ μίαν κασέλαν, εὐρίσκοντας τρία βεστιμένα ροῦχα οὔζο οὐγκαρέζικα ὀφετζιαλιτᾶς³⁸ καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰς τὰς 23 ἐκινήσαμεν ἀπὸ Πόρτο Χέλι καὶ ἐφθάσαμεν ἐδῶ εἰς Ναῦπλιον, εἰς τὰς 24. Ἐρευνῶντας τὰ γράμματα εὐρίσκομε μίαν ὁμολογίαν εἰς τὸν καπετάνιο, ἢ ὁποῖα φανερώνει...

Σ Χ Ο Λ Ι Α

1. Ἡμερολόγιον (ἐκ τοῦ ἰταλ. *giornale*).
2. Καταδρομὴ (ἐκ τοῦ λατιν. *cursus*).
3. Ἡ νῆσος Σπέτσαι.
4. Εἰς τὴν δημῶδη ναυτικὴν γλῶσσαν, ἕκαστος τῶν 32 ἀνεμογράβδων, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποδιαιρεῖται τὸ παλαιοῦ τύπου ἀνεμολόγιον. Πουνέντε κάρτα γαρμπή, δυτικὸς ἓνα (ρόμβον) πρὸς νοτιοδυτικόν.
5. Τὰ μικρὰ σχοινία διὰ τῶν ὁποίων δένονται αἱ σειραὶ τῶν ἰστιῶν (εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν *σειράδια*).
6. Ἄλλη ὄνομασία τῆς Παραπόλας, νήσου τοῦ Μυρτώου πελάγους, ὑπαγομένης εἰς τὴν κοινότητα Σπετσῶν τῆς ἐπαρχίας Ἑρμιονίδος.
7. Νότιος ἄνεμος.
8. Σορόκος, *σιρόκος*, νοτιοανατολικὸς ἄνεμος τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.
9. Ποδιζω, ἀπομακρύνω τὴν πρῶραν ἀπὸ τῆς εὐθείας τοῦ ἀνέμου, πάω χυτά.
10. Μπουρλιάρω (ἰταλ. *imbrogliare*, ven. *imbrogliar*), συμπτύσσω τὰ ἰστία.
11. Στραβέρσο, *τραβέρσο*, ἢ θέσις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πλοῖον δέχεται τὸν ἄνεμον καὶ τὸ κῆμα ἀπὸ τοῦ πλαγίου.

12. Φωνάζω (ἐκ τοῦ ἰταλ. chiamare).
13. Τεργέστην.
14. Σοττοβέντο, σταβέντο (ἐκ τοῦ ἰταλ. sottovento), ὑπηνέμος.
15. Νηοψία.
16. Κίμων.
17. Ὁ βορειοανατολικὸς ἄνεμος.
18. Ὁ ἀνατολικὸς ἄνεμος.
19. Ἀφίνω ἐλευθέρων τὸ σχοινίον.
20. Ὁρντζάρω, ὀρτσάρω σημαίνει προσάγω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου.
21. Τὸ ἀκάτιον ἰστίον.
22. Ἀντὶ τοῦ μπούμα (τὸ ἰστίον ἐπίδρομος).
23. Γάμπια (δόλων), τὸ δεύτερον ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα τετράγωνον ἰστίον.
24. Λιμένα (ἰταλ. porto).
25. Ἀναφορά.
26. Λαθραῖον ἐμπόρευμα.
27. Λέξις δυσανάγνωστος.
28. Κάρικο (ἰταλ. carico), τὸ μεταφερόμενον ἐμπόρευμα.
29. Πόλιτζα ἢ πόλιτζα ντὶ κάρικο (polizza di carico, connaissance), ἡ ἀπόδειξις τῶν φορτωθέντων ἐμπορευμάτων, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πλοιάρχου.
30. Ἐγγραφα καθοριστικὰ τῆς προελεύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ μεταφερομένου ἐμπορεύματος.
31. Εἰδικὴ ἀποθήκη τῶν πλοίων, εἰς τὴν ὁποίαν φυλάσσονται τὰ ἰστία.
32. Τουρκικὴ ὄνομασίς τῆς λέξεως πυριτιδαποθήκη.
33. Ταχυδρομικὸς σάκκος.
34. Γαρλίνο, καρλίνο (γαλλ. grelin), ὄνομασίς τοῦ διπλόκου σχοινίου πρὸς πόντισιν ἀγκυρῶν καὶ ρυμουλκίαν.
35. Ἡ λέξις αὕτη, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω ἀναφερομένη οὐζο, πιθανὸν νὰ προέρχεται ἐκ τῆς ἰταλικῆς uso (χρήσις).
36. Δέμα χρημάτων στελλόμενον διὰ φορτωτικῆς (ἰταλ. gruppo).
37. Παραλήπτῃν.
38. Δι' ἐπισήμους περιστάσεις.

B'.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΓΟΛΕΤΑΣ «ΚΑΛΛΙΟΠΗ»

(Γ.Α.Κ., Θαλάσ. Δικαστ., φάκ. 10, ἀρ. 43)

1827 Σεπτεμβρίου, α^η, ημέρα Πέμπτη, "Υδρα.

Ἐναχωρήσαμεν ¹ ἀπὸ Ἐυδραν εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἑσπέρας, ὁ καιρὸς ἦτον γαλήνη καθόλην τὴν νύκτα.

Εἰς τὰς 2 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, ἐξημερώθημεν [μεταξὺ Ζούρβας ² καὶ Τζελεβίνες ³. Εἶδομεν προσέτι καὶ πολλὰ πλοιάρια σουταβέντου καὶ σουβράνου, ὁ καιρὸς μαῖστράλι πλὴν ὀλίγος. Εἰς τὴ ¹/₂ ὥρα τῆς ἡμερὸς ὁ καιρὸς ἐβάλλθη εἰς περισσοτέραν ἐνέργειαν. Εἰς τὰς 2 καὶ ¹/₄ ἡ ὥρα εἶδομεν σοβράνο ⁴ μίαν γολέταν. Εἰς τὰς 3 ὥρα ὁ καιρὸς ἔπαυσεν. Εἰς τὰς 3 καὶ ¹/₄ ἡμεθα σουταβέντου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (San Giorgio) ⁵. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα ἐπήραμεν τὴν βόλιαν πρὸς βορρᾶν, καθότι ὁ καιρὸς ἦτον ἔμπροσθέν μας. Εἰς τὰς 8, πρὸς δυσμάς, ἔμπροσθέν μας ἐφάνη ἕν βρίκι ⁶ βασιλικόν, τὸ ὁποῖον ὠμίλησε μὲ ἕν ἑλληνικὸν βρίκι. Ταυτοχρόνως δὲ εἰς τὸ μέρος τῆς Μήλου ⁷ εἶδομεν πέντε βασιλικά πολεμικά, τὰ ὁποῖα ἔπλεον πρὸς τὸ μέρος πονέντε. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εὐρισκόμεθα μεταξὺ Θερμιά καὶ Σέρφο, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος. Εἰς τὰς 2 τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς ἔπαυσεν.

Εἰς τὰς 3 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, σοταβέντο καὶ σοβράνο ἐφάνηκαν ἔτι πολλὰ πλοιάρια. Τὸ ἑσπέρας εὐρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς συναπαντήθημεν μὲ μίαν γολέταν, ἥτις ἤρχετο ἀπὸ Σύραν, πρὸς τούτοις μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ Δερηνῆς ⁸ ἐπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Μήλον. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς ἦτον μαῖστρος ⁹ καὶ οὐριος. Εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς πρὸς τὰ ξημερώματα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας. Εἰς τὰς 4 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Εἰς τὰς 5 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Εἰς τὰς 6 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς συγνεφώδης μὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς καὶ μὲ βροχὲς.

Εἰς τὰς 7 τοῦ αὐτοῦ, ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς ἦτον βροχερός. Εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμερὸς, ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, ἐβγήκαμεν προσέτι καὶ εἰς τὰ πανιά, ὁ καιρὸς βορέας πλὴν ὀλίγος. Ταυτοχρόνως δὲ ἐξῆλθον καὶ ἄλλα πλοιάρια. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα καὶ ¹/₄ ἐστάθημεν τραβέρσο εἰς τὴν Τήνον. Ἐστείλαμεν τὴν πάσαρα ¹⁰ ἐξω καὶ ἐπήραμεν τὴν Παναγίαν ψάλλοντας ἕναν ἁγιασμόν, μετὰ δὲ τὸν ἁγιασμόν ἐρρίψαμεν καὶ ἕν κανόνι. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ὑψώσαμεν ὅλα μας τὰ πανιά, ὁ ἄνεμος οὐριος.

Ἐμπροσθέν μας πρὸς τὸ μέρος τῆς Νάξου ἐφάνη ἓν πολεμικὸν βασιλικόν. Προσέτι συναπαντήθημεν καὶ με̄ δύο πλοῖα, τὸ ἓν εἶχεν σημαίαν ἰονικήν ¹¹, τὸ δὲ ἄλλο εἶχεν αὐστριακὴν, τὰ ὁποῖα ἓν πολεμικὸν πλοῖον τὰ εἶχε κυριεύσει. Τὸ φορτίον των ἦτον σῦκα. Τὸ ἐσπέρας ἤμεθα πλησίον εἰς τὴν Πάρον, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος. Τὰ μεσάνυκτα ἤμεθα μεταξύ Νάξου καὶ Πάρο.

Εἰς τὰς 8 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Πέμπτη, εὕρισκόμεθα μεταξύ Ἴο ὡς καὶ Ξηρονῆσι ¹², ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 3 ἢ ὥρα ἐφάνηκαν δύο πλοῖα, τὸ μὲν ἓν ἦτον ἑλληνικόν, τὸ δὲ ἄλλον εὐρωπαϊκόν, τὸ ὁποῖον ἐσυντροφεύετο ἀπὸ τὸ ἑλληνικόν. Εἰς τὰς 9 ἢ ὥρα ἀπὸ μεσημβρίας τῆς Ἴο εἶδομεν ἔμπροσθέν μας δύο μίστικα ¹³ καὶ μίαν σκούναν ¹⁴ καὶ ἓν πλοῖον. Τὰ μὲν δύο μίστικα καὶ ἡ σκούνα ἦτον πειρατικά, <τὸ> δὲ πλοῖον ἦτο ἀπὸ τὴν νῆσον Σαντορίνην. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡμεῖς ἐκα<τα>λάβαμεν ὅτι εἶχαν πολιορκήσει τὸ σαντορινὸν πλοῖον, ἀμέσως τὰ ἐκανονίσσαμεν καὶ τὰ ἐβάλαμεν εἰς φυγὴν. Ταυτοχρόνως ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ἴο καὶ ἓν ἑλληνικὸν πλοῖον, σοβράνο μας δὲ καὶ ἓν μονόκροτον γαλλικόν, τὰ ὁποῖα ὄλην τὴν νύκτα ἐκυνηγοῦσαν τὰ πειρατικά. Ἡμεῖς δὲ ἐκυριεύσαμεν τὸ σαντορινὸν πλοῖον ἔχοντας σημαίαν ρουσικήν, μέσα δὲ εἰς τὸ πλοῖον ἠῦρομεν μόνον τὸν μάγερὰν του καὶ ἓν ἀπὸ τοὺς πειράτας, τοὺς δὲ ἄλλους συντρόφους ¹⁵, ἄλλους μὲν τοὺς εἶχαν βγάλει εἰς Σαντορίνην, ἄλλους δὲ εἰς τὴν νῆσον Ἴο, ὁμοῦ με̄ τὸν ἀδελφὸν τοῦ καπετάνιου, τὸν δὲ καπετάνιον εἶχον μέσα οἱ πειράται, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον ἀφήσει καὶ 25 σακκιά ἀμύγδαλον ὁποῦ τὸ εἶχεν πάρει ἀπὸ ἄλλον πλοῖον, διὰ τοῦτο ὡς λείαν τὸ ἐπήραμεν ἡμεῖς. Ἡμεῖς ὅμως ἐπήραμεν τὸ πλοῖον καὶ προσωμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἴο εἰς τὰς 12 ἢ ὥρα τὸ ἐσπέρας.

Εἰς τὰς 9 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευὴ, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁμοῦ με̄ τὸ ἐλευθερωθὲν πλοῖον. Εἰς τὰς 2 ἢ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἦλθεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ καπετάνιου ὀνόματι Ἰωάννης Χρυσολούρης εἰς τὸ πλοῖον μας, ζητῶντας τὸ πλοῖον του. Ἡμεῖς ὅμως τοῦ ἐζητήσαμεν τὸ ρεκούπερον ¹⁶ τοῦ καραβίου καὶ ἀμέσως ἐπήγαμεν εἰς τὸν ἐκεῖσε Κόνσολα ¹⁷ Αὐστριακὸν κάμνοντας τὰ συμφωνητικὰ γράμματα με̄ τὴν σφραγίδα τοῦ Κονσόλου, τὰ ὁποῖα γράφουν διὰ νὰ μᾶς δώση ρεκούπερον 6.000 γρόσια, μίαν ἄγκυραν, μίαν γούμεναν, ¹⁸ μίαν ἀντένα καὶ δύο κανονάκια μικρὰ καὶ ἓν κανόνι μεγάλο, τὰ ὁποῖα μᾶς τὰ ἔδωκεν με̄ ἐλευθέραν θέλησίν του. Τὰ μὲν γρόσια νὰ μᾶς τὰ πληρώση εἰς τὴν νῆσον Σαντορίνην.

Εἰς τὰς 10 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σάββατο, ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ὁμοῦ με̄ τὸ ἐλευθερωθὲν πλοῖον διὰ νὰ τὸ διευθύνωμεν εἰς τὴν νῆσον Σαντορίνην, ὁ καιρὸς ὅμως ἦτον γαλήνη. Εἰς τὰς 2 ἢ ὥρα ὁ καιρὸς ἦτον οὖριος. Εἰς τὰς 12 ἢ ὥρα ἀράξαμεν εἰς τὰ νησίδια τῆς Σαντορίνης ὁμοῦ με̄ τὸ ἐλευθερωθὲν πλοῖον.

Εἰς τὰς 11 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ πρωῖ ἔστειλεν ὁ καπετάνιος μας τοὺς δύο γραμματεῖς του εἰς τὴν Σαντορίνην διὰ νὰ λάβουν ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν τοῦ καπετάνιου τὸ ρεκούπερον, πλὴν μὲ τὸ νὰ ἠκολούθησεν λογοτριβὲς δὲν μᾶς τὸ ἐπλήρωσαν. Πρὸς τούτοις τὴν ἴδιαν ἡμέραν ἐσήκωσεν ὁ ἡμέτερος καπετάνιος τὴν γολέταν μας εἰς τὰ πανιά. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα προσώρμισεν πάλιν εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Εἰς τὰς 12 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῖ, ἔστειλεν ὁ καπετάνιος μας τὸν γραμματικὸν του διὰ νὰ λάβῃ τὸ ρεκούπερον. Ταυτοχρόνως δὲ ὁ καπετάνιος μας ἔβγαλεν εἰς τὰ πανιά τὴν γολέταν του καὶ τὸ πλοῖον, ἐπειδὴ δὲν ἠθελον νὰ μᾶς πληρώσῃ τὸ ρεκούπερον, καθὼς εἶχομεν συμφωνήσει. Τέλος πάντων, ἀφοῦ εἶδον ὅτι ἡμεῖς ἐπήραμεν τὸ πλοῖον ν' ἀναχωρήσωμεν, ἀπεφάσισαν νὰ φέρουν τὸ ρεκούπερον καθὼς καὶ τὸ ἔφερον. Τὸ σαντορινὸν πλοῖον τὸ ἀράξαμεν εἰς τὰ Φηρά, ἡμεῖς δὲ ἀναχωρήσαμεν.

Εἰς τὰς 13 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, τὸ πρωῖ, ἤμεθα ἀναμεταξὺ Ἄμοργὸ καὶ Στουπαλιά¹⁹, ὁ καιρὸς δυνατός. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐρρίξαμεν ἄγκυραν εἰς τὸν λιμένα τῆς Στουπαλιάς.

Εἰς τὰς 14 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετράδη, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος δυνατός. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἄραξεν εἰς τὸν ἴδιον λιμένα ἔν μίστικον.

Εἰς τὰς 15 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Πέμπτη, εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς δύο ἡ ὥρα προσώρμισεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος μία ἑλληνικὴ γολέτα σπετζιώτικη, εἰς τὰς τρεῖς ἔν πλοῖον ἑλληνικὸν ὕδραϊκον, τὸ ὁποῖον μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ρωσικὸς στόλος ἔφθασεν εἰς Μῆλον.

Εἰς τὰς 16 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον καὶ μὲ τὴν ἑλληνικὴν γολέταν καὶ ὁ ἴδιος καιρὸς. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἔσπερας ἤμε<θα> εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς νυκτός, ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ὁμοῦ μὲ τὸ ἑλληνικὸν πλοῖον.

Εἰς τὰς 17 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, ἤμεθα πλησίον εἰς τὴν Κάλυμνον, σουταβέντου, εἶχομεν καὶ τὸ ἑλληνικὸν πλοῖον, ὁ ἴδιος καιρὸς. Εἰς τὴν 1/2 ἡ ὥρα ἤμεθα σουταβέντου εἰς τὴν Κῶ. Καὶ κατὰ λάθος τὸ πρωῖ νομίζοντες ὅτι εἶναι ἡ Κάλυμνος, εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμερὸς ἐφάνη σουταβέντου μία βρικογολέτα. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸ νησίον ὀνομαζόμενον Ὑαλί ἀπέναντι εἰς Νίσουρα²⁰. Ταυτοχρόνως προσώρμισε καὶ μία βρικογολέτα σπετζιώτικη. Εἰς τὰς 11 1/2 ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά, μᾶς ἦλθεν καὶ ἡ φελούκα²¹ ὅπου εἶχαμεν στείλει διὰ νὰ μᾶς προβλέψῃ τροφές.

Εἰς τὰς 18 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῖ, ὥρα 12, ἐφάνη ἔμπροσθέν μας ἔν κομβόγιον²² συνοδευόμενον ἀπὸ ἔν μονόκροτον καὶ ἔν κουρβέτον, τὰ ὁποῖα ἦτον πλησίον εἰς τὴν Ρόδον. Ἡμεῖς ὅμως εὕρισκόμεθα

πλησίον εἰς τὴν Σύμην, ὁ καιρὸς γαλήνη. Ἡ γαμπάρα²³ εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἔρριπεν ἔν κανόνι, εἰς τὰς 7 ἔν ἕτερον, εἰς τὰς 7 $\frac{3}{4}$ μᾶς ἐφώναξεν καὶ ἐσοπράραμεν²⁴ τὴν γάπιαν. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐπῆρε πρῶτα τὸν καπετάνιον μᾶς ὁ κουματάντες²⁵ τῆς αὐστριακῆς μπαμπάρας²⁶ καὶ τοῦ ἐξέτασε τὰ γράμματα τῆς Διοικήσεως, ἔπειτα ἐπῆρε τὸν γραμματικὸν καὶ τὸν ἐξέτασεν καὶ ἀφοῦ εὔρεν ὄλα τὰ γράμματα σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους μᾶς ἄφησεν. Εἰς τὰς 11 ἡ ὥρα εἶδομεν ἔν μίστικον πειρατικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἔρρίψαμεν τρία κανόνια πλησίον εἰς τὴν Σύμην, πρὸς ἀνατολάς. Εἰς τὰς 11 καὶ $\frac{1}{4}$ ἔρρίψαμεν καὶ ἄλλον, εἰς τὰς 11 $\frac{1}{2}$ ἔρρίψαμεν καὶ ἕτερον, ταυτοχρόνως καὶ ἄλλον. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἐπῆγεν ὁ καπετάνιος μᾶς μὲ τὴν σκαπαμβίαν²⁷ εἰς τὸ μίστικον, πλὴν δὲν ἦτον πειρατικόν, ἀλλ' ἐμπορικόν. Τοῦ ἐπήραμε λοιπὸν μερικὸ πρᾶγμα, ὅσον τὴν ἀποζημίωσιν τῶν κανονίων ὁποῦ μᾶς ἔκαμε.

Εἰς τὰς 19 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῖ, προσωρμίσσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύμης. Ἐστείλαμεν μερικοὺς ναύτας ἔξω διὰ [νὰ] μᾶς προβλέψουν μερικὸ κρασί καὶ ἄλλας τροφάς. Περί τοῦ ἀνωτέρου εἰρημένου μίστικου, ὄλοι οἱ κάτοικοι τῆς Σύμης τὸν κηρύττουν διὰ κακοποιόν, ὥστε εἰς τὸ φαινόμενον ἐφαίνετο ἔμπορος, εἰς δὲ τὸ κρυπτόν πειράτης· οὕτω πως μᾶς παράδωσαν οἱ κάτοικοι τῆς Σύμης. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σύμης. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἐσπέρας ἡμεθα μεταξὺ Σύμης καὶ Ἀνατολῆς, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς γαρμπή. Εἰς τὰς 6 τῆς νυκτὸς ἐπήραμε τὴν βόλταν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ὁ καιρὸς βορέας.

Εἰς 20 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, τὸ πρωῖ, εἶχομεν τὴν πρῶραν μᾶς πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ἄνεμος βορέας. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐφάνη ἔμπροσθέν μᾶς μία γολέτα σουταβέντου τῆς Σκαρπάθου²⁸. Εἰς τὰς 7 $\frac{3}{4}$ ἔρρίψαμεν ἕνα τουφέκι εἰς τὴν φαινομένην γολέταν διὰ νὰ σταθῆ σόπρα. Ταυτοχρόνως ἔρρίψαμεν καὶ ἄλλον διὰ νὰ σταθῆ ὁποῦ νὰ τὴν ἐξετάσωμεν. Εἰς τὰς 8 $\frac{1}{2}$ ἦλθεν ὁ καπετάνιος τῆς γολέτας ὀνόματι Κομνηνὸς Λεβαδίτης, ἡ πατρίς του Κασσιώτης. Εἰς τὴν γολέταν ὁποῦ ἐξετάσαμεν εἶχεν ὁ καπετάνιος μίαν Ἑβραίησα μὲ τὸν ἀδελφόν της, τοὺς ὁποίους ἐπήραμεν εἰς τὴν γολέταν μᾶς. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἀνεχώρησεν, ἡμεῖς δὲ ἐξακολουθοῦσαμεν τὸν δρόμον μᾶς. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἡμεθα εἰς τὸν κάβον τῆς Σκαρπάθου. Εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπήρα <μεν> τὴν βόλταν μᾶς πρὸς μεσημβρίας. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς προσωρμίσσαμεν εἰς τὴν Σκάρπαθον διὰ νὰ κάμνωμεν νερό, ὁ καιρὸς μαῖστρο τραμοντάνα²⁹ καὶ δυνατός.

Εἰς τὰς 21 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετράδη, ἡμε<θα> προσωρμισμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς ἦτον ὁ ἴδιος. Εἰς τὰς 12 τὸ ἐσπέρας ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ἐξαιτίας τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου. Καθόλην λοιπὸν τὴν νύκτα, ὁ ἄνεμος ὀλιγόστευε.

Εἰς τὰς 22 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Πέμπτη, τὸ πρωῒ, ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σκαρπάθου, ὁ καιρὸς μαῖστρο τραμοντάνα, ὄχι τόσον δυνατός. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 9 ὁ καιρὸς βορέας καὶ ἔμπροσθέν μας. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εἶχομεν τὴν βόλταν κατὰ τὸ μέρος τῆς Ρόδου, ὁ αὐτὸς καιρὸς. Εἰς τὰς 3 καὶ $\frac{1}{4}$ ἐπήραμε τὴν βόλταν πρὸς τὸ μέρος τῆς Σκαρπάθου. Εἰς τὰς 11 τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς ἐγύρισε νότος, ὡς πρὸς ἡμᾶς πρίμος.

Εἰς τὰς 23 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευή, εὕρισκόμεθα εἰς τὸν κάβον τῆς Σκαρπάθου, ὅστις ἀφορᾷ πρὸς βορρᾶν, ὁ καιρὸς νότος καὶ πρίμος. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα εἶδομεν μίαν γολέταν εἰς τὸν κάβον τῆς Σκαρπάθου τὸ ἀπὸ βορρᾶν ἀφορῶσα καὶ ἔν μίστικον πρὸς νότον, τὸ ὁποῖον τὸ ἐβάλαμεν εἰς φυγὴν. Εἰς τὰς 8 ἐρρίψαμεν ἔν κανόνι, ταυτοχρόνως καὶ ἄλλο. Καὶ ἦρθεν ὁ καπετάνιος τοῦ μιστίκου, τὸν ὁποῖον ἐξετάζοντες τὸν ἠῦρομεν ὅτι ἦτον πειράτης, σύντροφος μὲ ἄλλους πειράτας ὁποῦ εἶχον πιάσει ἔν πλοῖον κιμωλιάτικον μὲ σημαίαν ρούσικην φορτωμένον κρασί καὶ σανίδια, τὰ ὁποῖα τὰ εἶχον διανεμει καὶ ἔτζι ἐπήραμε τὸ κρασί καὶ τὰ σανίδια εἰς τὴν γολέταν μας ἀπὸ τοὺς πειράτας. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς σορόκος, πλὴν ὀλίγος.

Εἰς τὰς 24 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, τὸ πρωῒ, ἐπήραμε τὴν βόλταν μας πρὸς τὸ μέρος τῆς Σκαρπάθου μὲ τὸ νὰ εἶδομεν μερικὰ μίστικα πειρατικά, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς σορόκος. Εἶχομεν πρῶραν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ρόδου. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Ὅλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 25 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῒ, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Ρόδο καὶ Χάλκη, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα προσωρμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Χάλκης διὰ νὰ κάμνωμεν νερό. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐκάμαμεν νερό καὶ ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Χάλκης. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἑσπέρας ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαλήνη καὶ σχεδὸν ὄλην τὴν νύκτα.

Εἰς τὰς 26 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῒ, εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα ἐξημερώθημεν μεταξὺ Ἀσίας, Χάλκης καὶ Τήλης³⁰, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς νότος. Εἶδομεν ἔμπροσθέν μας πρὸς βορρᾶν μίαν γολέταν μικράν. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα προσώρμισεν ἡ γολέτα εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου Δῆλης³¹. ὄντας λοιπὸν πειρατικὸν γνωρίζοντάς την πολλὰ καλά, ἐρρίψαμεν δέκα κανόνια, μᾶς ἐρριψεν καὶ αὐτὴ ἕως τρία καὶ ψιλὰ ἄρματα³². Λοιπὸν δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ τὸ κυριεύσωμεν, ἀλλ' ἀναχωρήσαμεν, μᾶς ἐλαβώθη καὶ ἓνας ἄνθρωπος εἰς τὸ μάγουλον. Ἡμεῖς ὅμως ἐπήγαμεν νὰ τὴν ἐξετάσωμεν ὡς τακτικὸν πειρατικόν. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦτον τακτικόν, ἀλλὰ λαθραῖον πειρατικόν. Εἰς τὰς 11 ἡ ὥρα ὠρμίσαμεν καὶ ἐκ δευτέρου ἐστείλαμεν τὲς δύο φελοῦκες ἔξω ὁμοῦ μὲ τὸν καπετάνιον μας, πλὴν ἀπετύχαμεν

ἐξαιτίας ὁποῦ ἦτον νύκτα. Πρὸς τούτοις μᾶς ἐφονεύθη καὶ ἓνας ναύτης, τὸ ὄνομα Δημήτριος Κοκοράκη. Καθόλην τὴν νύκτα εὐρισκόμεθα εἰς τὰ πανιὰ μεταξὺ Τῆλης καὶ Νίσουρα, ὁ καιρὸς βορέας, πλὴν ὀλίγος.

Εἰς τὰς 27 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τρίτη, ἤμεθα μεταξὺ Τῆλης καὶ Χάλκης, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐπλησιάσαμεν πάλιν εἰς τὸν λιμένα καὶ ἡ πειρατικὴ γολέτα εἶχε προσορμίσει εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος πρὸς δυσμάς. Ἡμεῖς δὲ ἐστείλαμεν τὴν πάσαρον ἔξω καὶ ἐθάψα(μεν) τὸν ἄνθρωπον, ὁποῦ μᾶς ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς πειράτας. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα ἐφθάσαμεν πλησίον εἰς τὰ Νίσουρα πρὸς ἀνατολάς. Εἰς τὰς 9 $1\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν πλησίον εἰς τὴν Κῶ, ἔπειτα ἐπήραμε τὴν βόλτα μας πρὸς τὸ μέρος τὰ Νίσουρα. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα τὸ ἑσπέρας ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς βορέας καὶ ἐνάντιος. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς ἐνάντιος.

Εἰς τὰς 28 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετάρτη, τὸ πρωῖ, ἐξημερώθημεν σουβράνου τῆς Ἀστουπαλίας, ὁ καιρὸς βορέας, πλὴν ὀλίγος καὶ ἐνάντιος. Εἰς τὰς 2 $1\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα ὁ καιρὸς συγγεφώδης. Εἰς τὰς 5 ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν πλησίον εἰς τὴν Ἀστουπαλιάν. Ἐρρίψαμεν δύο κανόνια καὶ τρία ψιλὰ ἄρματα εἰς ἓνα μίστικον διὰ νὰ καθήσῃ νὰ τὴν ἐξετάσωμεν, ἐκείνη δὲ ἐξακολουθοῦσε τὸν δρόμον τῆς. Τέλος πάντων βλέποντας ὅτι δὲν ἤθελε νὰ σταθῇ, ἐστείλαμεν τὴν πάσαρον μὲ 7 ναῦτας διὰ νὰ τὴν προφθάσῃ ἐξαιτίας ὁποῦ ὁ καιρὸς ἦτον γαλήνη. Προφθάσασα δὲ ἡ πάσαρα τὴν ἐξέτασε καὶ ἦτον ἐμπορικὴ καὶ ἐτζι τὴν ἀφήσαμεν. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς προσωρμίσαμεν εἰς τὴν Ἀστουπαλιά.

Εἰς 29 τοῦ αὐτοῦ, τὸ πρωῖ, ἡμέρα Πέμπτη, εὐρισκόμεθα προσωρμισμένοι εἰς τὴν Ἀστουπαλιά. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα ἐβγάλαμεν τὸν πληγωμένον ἔξω καὶ τοῦ ἐβγαλεν ὁ ἰατρὸς τὴν σφαῖραν ἀπὸ τὴν πληγὴν. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γολέταν μας ὁ πληγωμένος. Ταυτοχρόνως ἐσηκωθήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ἀστουπαλιᾶς. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα εἶδομεν σοβράνο μας πλησίον εἰς τὴν Ἀστουπαλιά τρεῖς γολέτας. Εἶδομεν πρὸς τούτοις σουβράνο πολλὰ μακρὰν ἐν πλοῖον. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἐγνωρίσαμεν τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἑλληνικόν, μᾶς ὕψωσεν τὴν σημαίαν του, ὁμοίως καὶ ἡμεῖς τὴν ἐδικὴν μας, ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα εὐρισκόμεθα πλησίον εἰς τὴν Κάλυμνον. Εἰς τὰς 6 τῆς νυκτὸς, ὁ καιρὸς βορέας καὶ ὡς πρὸς ἐμᾶς ἐνάντιος.

Εἰς τὰς 30 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Παρασκευὴ, τὸ πρωῖ, ἐξημερώθημεν σουταβέντου τῆς Πάτμου, ὁ ἄνεμος βορέας. Εἰς τὰς 7 καὶ $1\frac{1}{4}$ ἐμβήκαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Πάτμου, ὕψωσαμεν καὶ τὴν σημαίαν. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα προσωρμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Πάτμου. Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος ἦτον ἀραμένη καὶ μία γολέτα γραμποσανή³³, τῆς ὁποίας ὁ διοικητὴς ἦτον Ὑδραῖος καὶ ὅλοι οἱ ναῦται.

1827 Ὀκτωβρίου α΄η, ἡμέρα Σάββατο, τὸ πρωῖ, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος καὶ ἐκάμαμεν ἀρχὴν νὰ παλαμίσωμεν³⁴. Εἰς τὰς 8 ἢ ὥρα ἐτελειώσαμεν ἀπὸ τὸ παλάμισμα.

Εἰς τὰς 2 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Κυριακὴ, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς σορόκος.

Εἰς τὰς 3 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Δευτέρα, εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 4 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμερὸς ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Πάτμου, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὰς 5 ἢ ὥρα εἶδομεν ἔμπροσθέν μας πρὸς ἀνατολὰς ἓν πλοῖον. Τὸ ἐσπέρας εἰς τὰς 12 ἢ ὥρα ἤμεθα σουταβέντου τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς γαλήνη. Εἰς τὴν 1 1/2 ὥραν τῆς νυκτὸς ἠκούσαμεν ἓν κανόνι.

Εἰς τὰς 5 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τετράδη, τὸ πρωῖ, ἐξημερώθημεν σοβράνου τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς βορέας. Εἰς τὰς 5 ἢ ὥρα εἶχομεν τὸν καιρὸν πονέντε μαῖστρον, ὅστις ὦν πολλὰ ἐνάντιος, μᾶς ἔκοψε τὰ μουστάκια³⁵ τῆς γουλέτας. Λοιπὸν ἐποδίσαμεν διὰ τὸ Βαθύ. Εἰς τὰς 8 ἢ ὥρα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου.

Εἰς τὰς 6 τοῦ ἰδίου ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἐξαιτίας ὁποῦ ἐδιορθώσαμεν τὰ κατάρτια τοῦ караβίου.

Εἰς τὰς 7 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Παρασκευή, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου ἐπωλήσαμεν τὰ σανίδια καὶ τὸ ἀμύγδαλον ὁποῦ εἶχομεν πάρει ἀπὸ τὰ γραμψιανὰ πειρατικά.

Εἰς τὰς 8 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Σαββάτο, τὸ πρωῖ, ἤμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Εἰς τὰς 3 ἢ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς βορέας. Εἰς τὰς 7 ἢ ὥρα ἐξετάσαμεν μίαν σκούναν πλησίον εἰς τὴν Σάμον μὲ σημαίαν ἰονικὴν, τὸ ὁποῖον ἤρχετο ἀπὸ τὴν Πάτμον. Εἰς τὰς 10 ἢ ὥρα ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας ἀπὸ ἀνατολὰς πρὸς τὸ μέρος τῆς Σάμου. Εἰς τὰς 12 ἢ ὥρα ἤμεθα πλησίον τῆς Σάμου, ὁ καιρὸς πονέντε μαῖστρος καὶ δυνατός.

Εἰς τὰς 9 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Κυριακὴ, τὸ πρωῖ, ἐξημερώθημεν ἀπέξω τοῦ Σουατζίκι³⁶, ὁ καιρὸς σοροκάλι. Εἰς τὴν 1 1/2 ἢ ὥρα εἶδομεν πλησίον τῆς Χίου ἓν πλοῖον. Εἶδομεν πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου καὶ ἄλλα πλοῖα. Τὸ δὲ πλοῖον ὁποῦ εἶδομεν εἰς τὴν 1 1/2 ἢ ὥρα εἶναι τρικάρταρον. Εἰς τὰς 9 ἢ ὥρα ἤμεθα μεταξὺ Χίο καὶ Τζεσμέ. Προσέτι συναπαντήσαμεν καὶ τρία πλοῖα ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα ἐπολιόρκουν τὸ φρούριον τῆς Χίου, ἡμεῖς δὲ ἐξακολουθοῦσαμεν τὸν δρόμον μας. Εἰς τὰς 12 τὸ ἐσπέρας ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸ στενὸν τῆς Χίου, ὁ καιρὸς νότος. Ἐμαζεύσαμεν τοὺς παπαφίγκους.

Εἰς τὰς 10 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Δευτέρα, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Χίο καὶ Μυτιλήνη, ὁ καιρὸς γαλήνη καὶ ὀλίγον συγγεφώδης. Εἰς τὴν 1 1/2 ἢ ὥρα

ἐφάνη ἔμπροσθέν μας ἕν πλοῖον. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς νότος. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἀπὸ τὰς Ἰονικὰς νήσους, ἤρχετο ἀπὸ Ρωσίαν, τὸ φορτίον του ἦτον σιτάρι καὶ ὀλίγο κριθάρι καὶ ὀλίγο βούτυρο. Ἐπήγαινε διὰ Ζάκυνθον. Ὁ καπετάνιος ὠνομάζετο Δημήτριος Δενδρινὸς Ζακύνθιος. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς ἐβάλλθη εἰς περισσοτέραν ἐνέργειαν, ὁ οὐρανὸς συγνεφιασμένος, τὴν πρῶραν μας εἶχομεν πρὸς τὸ μέρος πονέντε μαῖστρο. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἐκατεβάσαμεν ὅλα τὰ πανιά καὶ ἀφήσαμεν μόνον τὴν μαῖστραν³⁷ καὶ τὸν τρίγκον μὲ δύο μούδες ντριτζαρόλια. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ ἴδιος καιρὸς.

Εἰς τὰς 11 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, τὸ πρωῖ, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Λήμνου καὶ Ἁγίου Ὄρους, ὁ καιρὸς νότος καὶ ὁ οὐρανὸς συγνεφιασμένος. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ὁ καιρὸς μαῖστρο τραμοντάνα, ὁ οὐρανὸς ἄρχισε νὰ παστρευθῆ ἀπὸ σύνεφα. Εἰς τὰς 8 $\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα προσωρμίσαμεν εἰς τὴν Θάσον.

Εἰς τὰς 12 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Τετράδη, ἡμεθα προσωρμισμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 13 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Πέμπτη, ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς βορέας καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα συγνεφιασμένη. Εἰς τὰς 7 $\frac{3}{4}$ ἡ ὥρα ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ τὴν Θάσον, ὁ καιρὸς γραιγοτραμοντάνα καὶ ὁ οὐρανὸς χωρὶς σύνεφα. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς σορόκος. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἦτον δυνατός, δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον, ἐγυρίσαμεν ὀπίσω. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ὁ οὐρανὸς συννεφώδης καὶ βροχερός.

Εἰς τὰς 14 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Παρασκευή, προσωρμίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Θάσου ἐξαιτίας τοῦ χειμῶνος.

Εἰς τὰς 15 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Σάββατο, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς βορέας.

Εἰς τὰς 16 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Κυριακή, τὸ πρωῖ, εὕρισκόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς νότος. Εἰς τὰς 2 ἡ ὥρα τῆς ἡμερὸς ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Θάσου. Εἰς τὰς 12 τὸ ἑσπέρας ἡμεθα πλησίον εἰς τὸ Γενιτζέ³⁸. Εἰς τὴν 1 ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπήραμε τὴν βόλταν μας εἰς τὸ πέλαγος. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς σορόκος.

Εἰς τὰς 17 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῖ, ἡμεθα πλησίον εἰς τὴν νῆσον Σαμοθράκην. Εἰς τὰς 3 ἡ ὥρα ἐστείλαμεν τὴν βάρκαν μας διὰ νὰ κάμη νερό. Εἰς τὰς 12 ἡ ὥρα μᾶς ἔρριπεν ἡ βόλτα εἰς τὴν Θάσον. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς γαλήνη.

Εἰς τὰς 18 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, εὕρισκόμεθα μεταξὺ Σαμοθράκης, ὁ καιρὸς σορόκος. Εἰς τὰς 6 ἡ ὥρα ἐπλησιάσαμεν διὰ νὰ προσωρμίσωμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σαμοθράκης, ὁ καιρὸς δὲν μᾶς βοήθησεν. Διὰ τοῦτο ἐπήραμε τὴν βόλτα μας ἀνοικτά. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς ὄστρια σορόκο.

Εἰς τὰς 19 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τετράδη, ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς τὰ ἐρημονήσια Σκοπέλου καὶ Σκιάθου. Εἶδομεν προσέτι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἓν πλοῖον. Εἰς τὰς 2 $\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα τοῦ ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, παρομοίως καὶ αὐτὸ μᾶς ὑψωσεν τὴν ἀγγλικὴν σημαίαν. Εἰς τὰς 3 $\frac{1}{4}$ ἡ ὥρα μᾶς ὑψωσεν τὴν γαλλικὴν σημαίαν, εἰς τὰς τρεῖς καὶ μισὸ ὀρτζάρισε αὐτὸς καὶ ἡμεῖς. Μᾶς ἔρριπεν καὶ ἓν κανόνι, τοῦ ὑψώσαμεν πάλιν τὴν σημαίαν καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον τὴν γαλλικὴν. Εἰς τὰς 4 ἡ ὥρα τὸ γαλλικὸν βρίκι μᾶς ἐφώναξε καὶ ἐπήγαμε μὲ τὴν πάσαρα ὁ καπετάνιος καὶ ὁ γραμματικὸς καὶ μᾶς ἔκαμε τὴν ἐξέτασιν, ἔπειτα μᾶς ἔδωκε καὶ ἔγγραφον καὶ μᾶς ἄφησεν. Μᾶς ἔδωκεν καὶ ἓν ἰδιόχειρον ἔγγραφον.

Εἰς 20 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Πέμπτη, τὸ πρωῖ, ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς τὴν Σκόπελον, ὁ καιρὸς ὄστρια γαρμπή. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα προσωρμίσαμεν εἰς τὴν Σκιάθον. Εὐρομεν ἐκεῖ καὶ πολλὰ πλοῖα ἑλληνικά.

Εἰς τὰς 21 τοῦ ἰδίου ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σκιάθου, ὁ καιρὸς βορέας. Εἰς τὰς 9 ἡ ὥρα ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου Σκοπέλου. Εὐρομεν καὶ ἓν πλοῖον μυκονιάτικον μὲ σημαίαν ἀναπολιτάνικην³⁹. Τὸ φορτίον εἶναι τοῦγες βαρελίων, τὸ ὁποῖον τὸ εἶχον πιάσει οἱ πειράται καὶ τοῦ ἐσκότωσαν δύο ναύτας.

Εἰς τὰς 22 τοῦ ἰδίου ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος μὲ τὸ νὰ ἐπωλήσαμεν δύο ζευγάρια κανονάκια ὅπου τὰ εἶχομεν πάρει ἀπὸ τοὺς πειράτας. Εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα ἐφθασεν μία γολέτα ἑλληνικὴ. Εἰς τὴν 1 $\frac{1}{2}$ ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς ἐγινε ἐκλειψις σελήνης.

Εἰς τὰς 23 τοῦ ἰδίου ἡμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὁ καιρὸς γαρμπή. Τὸ πλοῖον ὅπου ἠύρομεν μὲ σημαίαν ἀναπολιτάνικην ἐσυμφωνήσαμεν μὲ τὸν καπετάνιον διὰ ἑκατὸν κολονάτα Νο 100 διὰ ρεκούπερον νὰ τὸ ἀσφαλίσωμεν ἔως εἰς Φῶκες. Λοιπὸν εἰς τὰς 6 τῆς νυκτὸς ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν Σκόπελον, ὁ καιρὸς πονέντες.

Εἰς τὰς 24 τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρα Δευτέρα, τὸ πρωῖ, εὐ<ρι>σκόμεθα ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὴν νήσον Σκῦρον, ὁ καιρὸς πονέντες. Εἰς τὰς 6 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμερὸς ἐρρίψαμεν ἄγκυραν εἰς τὴν νήσον Σκῦρον ὁμοῦ μὲ τὸ εἰρημένον πλοῖον. Εἶδομεν προσέτι καὶ μίαν γολέταν ὅπου ἔβγαιεν εἰς τὰ πανιά χωρὶς νὰ τὴν γνωρίσωμεν, ταυτοχρόνως ἐβγήκε καὶ γολέτα σπετζιώτικη, τοῦ ὑψώσαμεν καὶ τὴν σημαίαν. Ἡ γολέτα εἶναι ἱμπριάτικη⁴⁰, μᾶς ἔβαλε καὶ τὴν σημαίαν. Ἡ αἰτία ὅπου ἀράξαμεν ἐδῶ ἦτον διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὰς δύο γολέτας. Τὸ πλοῖον ὅπου ἐσυμφωνήσαμε νὰ τὸ ὑπάγωμεν εἰς Φῶκες, τοῦ ἐξετάσα<μεν> τὰ γράμματα καὶ τὰ ἠύρομεν ἐσφαλμένα. Λοιπὸν ἀπεφασίσαμεν νὰ τὸ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Εἰς τὰς 25 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τρίτη, ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν νήσον Σκῦρον, ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον διὰ τὴν Διοίκησιν, ὁ καιρὸς βορέας.

Εἰς τὰς 26 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Τετράδη, ἐξημερώθημεν μεταξὺ Ζέας⁴¹

καὶ Μακρονήσι ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον, ὁ καιρὸς μαῖστράλι⁴². Εἰς τὰς 5 1/2 ἢ ὥρα εἶδομεν σουταβέντου τρία πλοιάρια. Καθόλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς πονέντε μαῖστρος.

Εἰς τὰς 27 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Πέμπτη, ἐξημερώθημεν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὰς Κάβο Κολόνες⁴³, ὁ καιρὸς πονέντε μαῖστρος. Ἐμπροσθέν μας ἐφαίνοντο καὶ μερικὰ πλοιάρια.

Εἰς τὰς 28 τοῦ ἰδίου, ἡμέρα Παρασκευή, ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς Αἴγινα ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον, ὁ καιρὸς γαλήνη καὶ ὁ οὐρανὸς συννεφώδης.

Εἰς τὰς 29 τοῦ αὐτοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας ὁποῦ ὀνομάζεται Μανδράκι, ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον ἐξαιτίας ὁποῦ ὁ καιρὸς ἦτον ἐναντίος διὰ τὴν Διοίκησιν. Μάλιστα ὁ ἔμπορος τοῦ πράγματος μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ πλοῖον εἶναι πόνα πρέζα⁴⁴.

Τέλος τοῦ ἡμερολογίου.

Σ Χ Ο Λ Ι Α

1. Κυβερνήτης τῆς γολέτας «Καλλιόπη» ἦτο ὁ Ὑδραῖος καταδρομεὺς Δημήτριος Καραγκίκας. Οὗτος ἦτο ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν δίωξιν πειρατικῶν σκαφῶν ἀνὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

2. Ἀκρωτήριο καὶ ἀνατολικὴ ἄκρα ἀπέχον 35 μίλια πρὸς νότον τοῦ στομίου τοῦ προλιμένος τοῦ Πειραιῶς.

3. Τ ζ ε λ ε β ί ν ε ς ἢ Τ σ ε λ ε β ί ν ι α. Πρόκειται περὶ δύο ἐρήμων νησίδων τοῦ Μυρτώφου πελάγους, πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σκυλλαίου τῆς Ἀργολίδος.

4. Προσηνέμος.

5. Ἀ γ ι ο ς Γ ε ώ ρ γ ι ο ς (Σὰν Τζώρτζης), ἀλλέως Β ε λ β ι ν α. Νησίς τῆς Ἀττικῆς εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον ἀπέχουσα 11 μίλια τοῦ ἀκρωτηρίου Σουνίου. Ἀποτελεῖ ἰδιοκτησίαν τῶν Ὑδραίων.

6. Β ρ ί κ ι, β ρ ί κ ι ο ν (ἀγγλ. brig, γαλλ. brick). Τύπος διστηλοῦ ἱστιοφόρου ἐμπορικοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ διὰ πολεμικοὺς σκοποὺς.

7. Ἡ Μήλος κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ἀπετέλει ὀρημητήριον τῶν μαστιζόντων τὴν Μεσόγειον πειρατῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Γάλλων. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1822 ὁ ἀρμοστής Κ. Μεταξᾶς, εὐρῶν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου τὸν Γάλλον ναύαρχον Δεριγνὺ μετὰ ναυτικῆς μοίρας, ἀνέλαβε τὰ τῆς διοικήσεως τῆς νήσου καὶ κανόνισε τὸν φόρον τῆς δεκάτης, ὅστις κατεβάλλετο ὑπὸ τῶν κατοικῶν εἰς τοὺς Τούρκους.

8. Ρινὺ (Rigny) Ἑρρίκος - Δανιήλ, κόμης ντὲ—, Γάλλος ναύαρχος (1782 - 1835). Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1823 διεδέχθη τὸν προκάτοχόν του ἱππότην De Viella εἰς τὴν ἀρχηγίαν τῆς Γαλλικῆς Ναυτικῆς Μοίρας εἰς τὸ Αἶγαῖον (Station du Levant), ἢ ὁποία εἶχε τᾶξει σκοπὸν τὴν συστηματικὴν δίωξιν τῆς πειρατείας καὶ τὴν ἀνενόκλητον κίνησιν τῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν (βλ. Τ ρ ύ φ. Κ ω ν σ τ α ν τ ι ν ῖ δ ο υ, Καράβια, Καπετάνιοι καὶ Συντροφοναῦται, 1800 - 1830, Ἀθήναι, 1954, σ. 468).

9. Βορειοδυτικὸς ἄνεμος.

10. Κοινὴ ὀνομασία τοῦ κ έ λ η τ ο ς, λέμβου μακρᾶς καὶ ταχυτάτης, ἢ ὁποία ἀνήκεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κυβερνήτου τοῦ σκάφους.

11. Τὰ πλοῖα τὰ φέροντα τὴν σημαίαν τῶν Ἴονίων ὑπέκειντο εἰς τὸν νόμον τῆς οὐδετέρας ναυσιπλοΐας.

12. 'Αταύτιστον.
13. Μί σ τ ι κ ο ν (γαλλ. mistique, ισπαν. místico), ιστιοφόρον σκάφος, τοῦ ὁποίου ἔκαμνον μερίστην χρῆσιν οἱ Ἑλληνας καὶ ξένοι πειραταὶ εἰς τὴν Μεσόγειον.
14. Σ κ ο ῦ ν α (ἀγγλ. schooner) καὶ γολετόβρικον, τύπος ιστιοφόρου μὲ ἡμιολικὸν ἰστιόν.
15. Σ ὦ ν τ ρ ο φ ο ς ἢ σ υ ν τ ρ ο φ ο ν α ὕ τ η ς ἐκαλεῖτο ἀρχικῶς ὁ ναύτης, ὁ ὁποῖος εἶχε ποσοστὰ εἰς τὰ κέρδη τοῦ πλοίου, βραδύτερον ὅμως περιέπεσεν εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀπλοῦ ναύτου.
16. Ρ ε κ ο ὕ π ε ρ ο ν (ἰταλ. ricupero) καὶ σ ῶ σ τ ρ α ἐκαλεῖτο ἡ εἰσπρατομένη ἀμοιβὴ διὰ τὴν διάσωσιν πλοίου.
17. Πρόξενον.
18. Τὸ χονδρότερον ναυτικὸν σχοινίον, ὁ κάλως.
19. Κοινὴ ὀνομασία τῆς νήσου Ἄ σ τ υ π α λ α ἰ α ς.
20. Ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὴν νήσον Νίσυρον.
21. Ταχεῖα καὶ στενὴ λέμβος, πλέουσα μὲ λατινία ἰστία.
22. Νηοπομπή.
23. Γ α μ π ἄ ρ α, γ α β ἄ ρ α (ἰταλ. gabarra), τρίστηλον ἐμπορικὸν σκάφος.
24. Σ ο π ῥ ἄ ρ ω, προλαμβάνω τὸν ἄνεμον.
25. Διοικητής, κυβερνήτης.
26. Ἄλλη κοινὴ ὀνομασία τοῦ πλοίου μ π ο μ ἄ ρ δ α (bombarda), τὸ ὁποῖον ἦτο ὄλμοφόρον καὶ ἔκαμνε προσβολὰς ὄχυρῶν.
27. Ὁ ὀρθὸς τύπος σ κ α μ π α β ἰ α. Πρόκειται διὰ μεγάλην ἄκατον, ἡ ὁποία ἐξετέλει διαφόρους ὑπηρεσίας καὶ ἐνίοτε ἐχρησίμευε καὶ διὰ πολεμικοὺς σκοποὺς. Ἐκαλεῖτο ἐπίσης καὶ «μονοκάνονον» διότι ἔφερεν ἐν μικρὸν κανόνιον.
28. Ἡ νήσος Κ ἄ ρ π α θ ο ς.
29. Μαῖστροτραμουντάνα, ὁ ἄνεμος ὁ πνέων μεταξύ τραμουντάνας (Borrä) καὶ μαῖστρου (Βορειοδυτικοῦ).
30. Ἐννοεῖ ἴσως τὴν νήσον Τήλον.
31. Ἐσφαλμένη γραφὴ τῆς νήσου Τήλου;
32. Τουφεκισμοί.
33. Γραμβουσιανὴν (ἐκ τῆς Γραμβούσης).
34. Π α λ α μ ἰ ζ ῶ, ἐπαλείφω τὴν καρίναν τοῦ πλοίου διὰ μείγματος στέατος, θείου καὶ πίσσης, καλουμένον π α λ ἄ μ η.
35. Ἀλυσίς ἢ συρματόσχοινον χρησιμεῖον διὰ τὴν στερέωσιν τοῦ προβόλου.
36. Σ ο υ α τ ζ ἰ κ ι, Σ ι γ α τ ζ ἰ κ, παράλιος πολίχνη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κτισμένη ἐπὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Τέω (βλ. Ἄ ν α σ τ. Ὁ ρ λ ἄ ν δ ο υ, Ναυτικά ἦτοι ἱστορία τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα πεπραγμένων ὑπὸ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ἰδίως δὲ τῶν Σπετσῶν, τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις, 1869, σ. 384).
37. Κοινὴ ναυτικὴ ὀνομασία σημαίνουσα τὴν μ ε γ ἰ σ τ η ν (κεραίαν) καὶ τὸ εἰς ταύτην προσηρτημένον ἰστιόν.
38. Τουρκικὴ ὀνομασία τῆς κωμοπόλεως τῆς ἐπαρχίας Ξάνθης Γ ε ν ι τ σ α ἰ α ς.
39. Ναπολιτάνικην, τῆς Νεαπόλεως.
40. Αὔστριακή.
41. Κέας.
42. Ἐλαφρὸς μαῖστρος.
43. Τὸ ἀκρωτήριο Σούνιον.
44. Νόμιμος λεία (ἐκ τοῦ ἰταλ. bona presa).